

STAWKA 8%

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
1	ex 01.1	Rośliny inne niż wieloletnie, z wyłączeniem bawełny i odziarnionych produktów roślinnych dla przemysłu włókienniczego (PKWiU ex 01.16.1)
2	ex 01.21	Winogrona, z wyłączeniem wina wyprodukowanego przez właściciela winnicy
3	01.22	Owoce tropikalne i podzwrotnikowe
4	01.23.1	Owoce cytrusowe
5	01.24	Owoce ziarnkowe i pestkowe
6	ex 01.25	Pozostałe krzewy i drzewa owocowe oraz orzechy, z wyłączeniem nasion chleba świętojańskiego innych niż niełuszczone, niekruszone ani niemielone
7	01.26	Owoce oleiste
8	ex 01.28.12.0	Chili, papryka słodka i inne rośliny przyprawowe i aromatyczne z rodzaju Capsicum lub z rodzaju Pimenta, surowe, suszone, z wyłączeniem słodkiej papryki
9	ex 01.28.13.0	Gałka muszkatolowa, kwiat muszkatolowy i kardamon, surowe – wyłącznie kwiat muszkatolowy i kardamon
10	01.28.14.0	Anyz, badian, kolendra, kmin, kminek, koper i jagody jałowca, surowe
11	ex 01.28.19.0	Pozostałe nieprzetworzone rośliny przyprawowe i aromatyczne – wyłącznie: koperek (Anethum graveolens), majeranek, bylica-estragon, kapary, szafran, kurkuma, tymianek, curry i inne nieprzetworzone rośliny przyprawowe i aromatyczne, gdzie indziej niesklasyfikowane
12	01.28.20.0	Szyszki chmielowe
13	01.30.10.0	Rośliny żywe, cebulki, bulwy i korzenie, sadzonki i szczepy; grzybnia
14	ex 01.4	Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem:
		1) wełny strzyżonej, potnej z owiec i kóz, włączając wełnę praną z drugiej strzyży (PKWiU 01.45.30),
		2) pozostałych zwierząt żywych (PKWiU ex 01.49.19.0), z zastrzeżeniem poz. 15,
		3) wosków owadzych i spermacetów, włączając rafinowane i barwione (PKWiU 01.49.26.0),
		4) sierści zwierzęcej cienkiej lub grubej, niezgrzeblonej i nieczesanej (PKWiU ex 01.49.28.0),
		5) skór futerkowych surowych oraz skór i skórek surowych, gdzie indziej niesklasyfikowanych (PKWiU 01.49.3)
15	ex 01.49.19.0	Pozostałe żywe zwierzęta hodowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie króliki dzikie, pszczoły, jedwabniki i przeszkolone psy przewodniki dla ociemniałych
16	02.10.11.0	Sadzonki drzew i krzewów leśnych

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
17	02.10.12.0	Nasiona drzew i krzewów leśnych
18	02.20.14.0	Drewno opałowe
19	ex 02.30.40.0	Dziko rosnące jadalne produkty leśne – wyłącznie leśne grzyby, jagody i orzechy
20	ex 3	Ryby i pozostałe produkty rybactwa; usługi wspomagające rybactwo, z wyłączeniem:
		1) pereł nieobrobionych (PKWiU 03.00.5),
		2) pozostałych produktów połowów (PKWiU 03.00.6)
21	ex 08.11.30.0	Kreda i dolomit inny niż kalcynowany – wyłącznie:
		1) kreda mielona, pastewna,
		2) kreda mielona, nawozowa,
		3) mączka dolomitowa
22	ex 08.91.19.0	Pozostałe minerały chemiczne i do produkcji nawozów – wyłącznie ziemia ogrodnicza inna niż zawierająca torf jako zasadniczy składnik i inna niż będąca mieszaniną naturalnej gleby, piasku, gliny i minerałów
23	ex 08.92.10.0	Torf – wyłącznie surowiec i półfabrykaty do produkcji torfu dla celów rolniczych oraz wyroby torfowe dla celów rolniczych
24	ex 10.1	Mięso i wyroby z mięsa, zakonserwowane, z wyłączeniem:
		1) tłuszczów technicznych,
		2) produktów ubocznych garbarń,
		3) skór i skórek, niejadalnych,
		4) piór, puchu, pierza i skórek ptaków
25	10.2	Ryby, skorupiaki i mięczaki, przetworzone i zakonserwowane
26	ex 10.3	Owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane, z wyłączeniem produktów o zawartości alkoholu powyżej 1,2 %
27	ex 10.4	Oleje i tłuszcze zwierzęce i roślinne – wyłącznie jadalne
28	ex 10.5	Wyroby mleczarskie, z wyłączeniem kazeiny do produkcji regenerowanych włókien tekstylnych oraz kazeiny do stosowania w przemyśle innym niż produkujący żywność, pasze lub w przemyśle włókienniczym (PKWiU ex 10.51.53.0)
29	10.61	Produkty przemiału zbóż
30	10.62	Skrobia i wyroby skrobiowe
31	ex 10.71.11.0	Pieczycwo świeże, którego data minimalnej trwałości oznaczona zgodnie z odrębnymi przepisami nie przekracza 14 dni, a w przypadku oznaczania tych towarów zgodnie z odrębnymi przepisami wyłącznie terminem przydatności do spożycia, termin ten również nie przekracza 14 dni
32	ex 10.71.12.0	Wyroby ciastkarskie i ciastka, świeże, których data minimalnej trwałości oznaczona zgodnie z odrębnymi przepisami nie przekracza 14 dni, a w przypadku oznaczania tych towarów zgodnie z odrębnymi przepisami wyłącznie terminem przydatności do spożycia, termin ten również nie przekracza 14 dni

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
33	ex 10.72.11.0	Pieczywo chrupkie, suchary, sucharki, pieczywo tostowe i podobne wyroby – wyłącznie pieczywo chrupkie oraz tosty z chleba i podobne tosty
34	ex 10.72.12.0	Piernik i podobne wyroby; słodkie herbatniki; gofry i wafle – wyłącznie wafle i opłatki o zawartości wody przekraczającej 10 % masy
35	ex 10.72.19.0	Pozostałe piekarskie i ciastkarskie wyroby suche lub konserwowane – wyłącznie chleb przaśny (maca), opłatki sakralne i podobne produkty, bułka tarta
36	10.73.11.0	Makarony, pierogi, kluski i podobne wyroby mączne
37	10.73.12.0	Kuskus
38	ex 10.81	Cukier, z wyłączeniem cukru i syropu klonowego, zawierającego dodatek środków aromatyzujących lub barwiących (PKWiU ex 10.81.13.0)
39	10.82.24.0	Owoce, orzechy, skórki z owoców i pozostałe części roślin, zakonserwowane cukrem
40	ex 10.83.12.0	Substytuty kawy; ekstrakty, esencje i koncentraty z kawy lub substytutów kawy; łupiny i łuski kawy – wyłącznie cykorii palona, pozostałe palone namiastki kawy oraz ich ekstrakty, esencje i koncentraty
41	ex 10.84.12.0	Sosy; mieszanki przypraw; mąka i mączka z gorczycy oraz gotowa musztarda, z wyłączeniem musztardy gotowej
42	ex 10.85.1	Gotowe posiłki i dania, z wyłączeniem produktów o zawartości alkoholu powyżej 1,2 %
43	10.86.10.0	Przetwory homogenizowane oraz żywność dietetyczna
44	10.89.11.0	Zupy i buliony oraz przetwory z nich
45	10.89.12.0	Jaja bez skorupki oraz żółtka jaj, świeże lub zakonserwowane; jaja w skorupkach, zakonserwowane lub ugotowane; albumina jaja
46	ex 10.89.14.0	Ekstrakty i soki z mięsa, ryb i bezkręgowców wodnych – wyłącznie ekstrakty i soki z mięsa
47	ex 10.89.15.0	Soki i ekstrakty roślinne; substancje pektynowe; środki zagęszczające i żelujące – wyłącznie substancje pektynowe, pektyniany i pektyny, śluzy i zagęszczacze pochodzące z produktów roślinnych, w tym modyfikowane
48	ex 10.89.19.0	Pozostałe różne artykuły spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane, z wyłączeniem ekstraktów słodowych i produktów o zawartości alkoholu powyżej 1,2 %
49	10.91	Gotowe pasze dla zwierząt gospodarskich
50	10.92	Gotowa karma dla zwierząt domowych
51	ex 11.05.20.0	Pozostałości i odpady browarne i gorzelniane – wyłącznie wywar
52	ex 11.07.19.0	Pozostałe napoje bezalkoholowe – wyłącznie napoje owocowe, napoje owocowo-warzywne, nektary, napoje warzywne oraz napoje bezalkoholowe zawierające tłuszcz mlekowy
53	ex 16.29.25.0	Wyroby ze słomy, esparto i pozostałych materiałów w rodzaju

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
		stosowanych do wyplatania; wyroby koszykarskie i wikliniarskie – wyłącznie brykiety ze słomy i siana
54	ex 20.13.21.0	Niemetale (metaloidy) – wyłącznie siarka sublimowana lub strącona
55	ex 20.13.42.0	Podfosforany, fosforyny, fosforany i polifosforany oraz azotany, z wyłączeniem azotanu potasu – wyłącznie związki fosforowe do mieszanek paszowych
56	ex 20.14.19.0	Pozostałe pochodne węglowodorów – wyłącznie:
		1) 1, 2, 3, 4, 5, 6-heksachlorocykloheksan (HCH (ISO), włącznie z lindanem (ISO, INN),
		2) pozostałe pochodne fluorowcowane węglowodorów cykloalkanowych, cykloalkenowych, cykloterpenowych,
		3) DDT (ISO) (klofenotan (INN), 1,1,1-trichloro-2,2-bis (p-chlorofenylo) etan)
57	ex 20.14.64.0	Enzymy i pozostałe związki organiczne, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie:
		1) podpuszczka i jej koncentraty,
		2) enzymy, preparaty enzymatyczne, gdzie indziej niesklasyfikowane
58	ex 20.15.10.0	Kwas azotowy; mieszaniny nitrujące; amoniak – wyłącznie amoniak ciekły nawozowy, woda amoniakalna nawozowa
59	ex 20.15.3	Nawozy azotowe mineralne, z wyłączeniem cyjanamidu wapnia
60	20.15.4	Nawozy fosforowe mineralne
61	ex 20.15.5	Nawozy potasowe mineralne, z wyłączeniem chlorku potasu
62	ex 20.15.60.0	Azotan sodu – wyłącznie sprzedawany jako nawóz
63	ex 20.15.7	Nawozy, gdzie indziej niesklasyfikowane, z wyłączeniem nawozów naturalnych
64	20.15.80.0	Nawozy naturalne lub organiczne, gdzie indziej niesklasyfikowane (w tym ziemia ogrodnicza, zawierająca torf jako zasadniczy składnik i ziemia ogrodnicza, będąca mieszaniną naturalnej gleby, piasku, gliny i minerałów oraz ziemia humus)
65	ex 20.20.1	Pestycydy i pozostałe środki agrochemiczne, z wyłączeniem środków odkażających (PKWiU ex 20.20.14)
66	ex 20.59.60.0	Żelatyny i ich pochodne, włączając albuminy mleka – wyłącznie albumina techniczna, albumina mleka, żelatyna i jej pochodne (z wyjątkiem klejów kazeinowych)
67	23.52.10.0	Wapno palone, wapno gaszone i wapno hydrauliczne
68	ex 32.99.59.0	Pozostałe różne wyroby, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie: żelatyna nieutwardzona, obrobiona oraz wyroby z żelatyny nieutwardzonej, obrobionej
69	35.30.21.0	Lód, włączając lód do celów chłodniczych innych niż żywnościowe
70	36.00.1	Woda w postaci naturalnej
71	ex 38.11.57.0	Odpady ze skór – wyłącznie odpady ze skór wyprawionych, pył, proszek i mączka skórzana, z wyłączeniem odpadków skór

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
		garbowanych (bezwłosowych)
72	ex 58.11.1	Książki drukowane – wyłącznie książki (oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN), mapy – wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem ulotek
73	ex 58.13.10.0	Gazety drukowane lub na nośnikach (dyskach, taśmach i innych) – wyłącznie gazety drukowane – oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISSN, wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem: wydawnictw, w których nie mniej niż 67 % powierzchni jest przeznaczona na nieodpłatne lub odpłatne ogłoszenia handlowe, reklamy lub teksty reklamowe
74	ex 58.14.1	Czasopisma i pozostałe periodyki drukowane lub na nośnikach (dyskach, taśmach i innych) – wyłącznie czasopisma i pozostałe periodyki oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISSN, wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem: wydawnictw, w których nie mniej niż 67 % powierzchni jest przeznaczona na nieodpłatne lub odpłatne ogłoszenia handlowe, reklamy lub teksty reklamowe
75	59.20.31.0	Nuty w formie drukowanej
76	bez względu na symbol PKWiU	Odzież i dodatki odzieżowe dla niemowląt
77	bez względu na symbol PKWiU	Obuwie dziecięce
78	bez względu na symbol PKWiU	Sznurek do maszyn rolniczych
		Towary związane z ochroną zdrowia
79	10.89.15.0	Soki i ekstrakty roślinne; substancje pektynowe; środki zagęszczające i żelujące – wyłącznie soki i ekstrakty roślinne z opium
80	16.29.14.0	Ramy do obrazów, fotografii, luster lub podobnych przedmiotów oraz pozostałe wyroby, z drewna – wyłącznie elementy składowe i wymienne do wyrobów ortopedycznych, rehabilitacyjnych i protetycznych drewniane
81	17.22.12.0	Podpaski higieniczne i tampony, pieluszki i wkładki dla niemowląt oraz podobne wyroby sanitarne lub wyroby odzieżowe i akcesoria odzieżowe, wykonane z masy celulozowej, papieru, waty celulozowej lub wstęg z włókien celulozowych – wyłącznie:
		1) podpaski higieniczne z papieru, waty celulozowej lub bibułki tissue,
		2) tampony higieniczne z papieru, waty celulozowej lub bibułki tissue,
		3) wata celulozowa, paczkowana,
		4) pieluszki, wkładki do pieluch i podobne artykuły sanitarne dla niemowląt,
		5) pieluszki i podobne artykuły sanitarne dla dorosłych

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
82	20.14.51.0	Związki siarki organiczne i pozostałe związki organiczno-nieorganiczne – wyłącznie cysteina, cystyna i ich pochodne
83	20.20.14.0	Środki odkażające – wyłącznie preparaty odkażające o właściwościach bakteriobójczych, grzybobójczych i wirusobójczych, mające zastosowanie wyłącznie w ochronie zdrowia, na które zostało wydane pozwolenie tymczasowe albo dokonany wpis do rejestru produktów biobójczych w rozumieniu przepisów ustawy o produktach biobójczych
84	20.59.11.0	Płyty i filmy fotograficzne, filmy do natychmiastowych odbitek, światłoczułe, nienaświetlone; papier fotograficzny – wyłącznie film i płyty fotograficzne płaskie do promieni rentgenowskich, do stosowania w medycynie, stomatologii i weterynarii, film fotograficzny w rolkach do promieni rentgenowskich, do zastosowań nieprzemysłowych – wyłącznie medycznych
85	bez względu na symbol PKWiU	Błony rentgenowskie diagnostyczne
86	20.59.52.0	Pasty modelarskie; wosk dentystyczny i pozostałe preparaty dentystyczne na bazie gipsu; preparaty i ładunki do gaśnic przeciwpożarowych; gotowe pożywki do hodowli mikroorganizmów; złożone odczynniki diagnostyczne i laboratoryjne, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie testy i odczynniki diagnostyczne, medyczne, materiały formierskie dentystyczne na bazie wosku, w opakowaniach do sprzedaży detalicznej, materiały formierskie dentystyczne na bazie gipsu, pasty modelarskie i pozostałe preparaty; preparaty do stosowania w dentystyce na bazie gipsu, pozostałe, gotowe pożywki do hodowli mikroorganizmów – wyłącznie dla farmacji
87	20.59.59.9	Pozostałe różne wyroby chemiczne, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie produkty i preparaty do użytku farmaceutycznego i chirurgicznego, z wyłączeniem wyrobów z ceramiki szlachetnej
88	21	Podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne – wyłącznie produkty lecznicze dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami Prawa farmaceutycznego
89	bez względu na symbol PKWiU	Produkty lecznicze dopuszczone do obrotu na terytorium kraju, które uzyskały pozwolenie wydane przez Radę Unii Europejskiej lub Komisję Europejską
90	22.19.30.0	Przewody, rury i węże z gumy innej niż ebonit – wyłącznie węże medyczne z gumy
91	22.19.60.0	Odzież i dodatki odzieżowe z gumy innej niż ebonit – wyłącznie rękawice chirurgiczne
92	22.19.71.0	Wyroby higieniczne lub farmaceutyczne (włączając smoczki), z gumy innej niż ebonit
93	25.94.12.0	Elementy złączne z żeliwa lub stali, niegwintowane, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie nity ze stali do wyrobów ortopedycznych, rehabilitacyjnych i protetycznych

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
94	26.20.30.0	Pozostałe urządzenia do maszyn do automatycznego przetwarzania danych – wyłącznie urządzenia komputerowe do pisma Braille'a (dla ociemniałych)
95	26.60.14.0	Stymulatory serca, aparaty słuchowe
96	28.23.11.0	Maszyny do pisania i maszyny do redagowania tekstów – wyłącznie: maszyny do pisania dla niewidomych
97	28.25.30.0	Części przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych – wyłącznie części do narzędzi, przyrządów, aparatów i urządzeń medycyny ogólnej (do sterylizacji narzędzi, dezynfekcji, wyjaławiania itp.)
98	28.99.12.0	Maszyny, urządzenia i wyposażenie do składu drukarskiego, do przygotowywania lub wykonywania matryc i płyt – wyłącznie maszyny poligraficzne do pisma Braille'a
99	30.92.20.0	Wózki inwalidzkie, z wyłączeniem części i akcesoriów
100	32.50.13.0	Strzykawki, igły, cewniki, kaniule itp.; przyrządy okulistyczne oraz pozostałe instrumenty i urządzenia do zastosowań medycznych, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie:
		1) strzykawki używane w lecznictwie, chirurgii, stomatologii lub weterynarii – z wyłączeniem strzykawek weterynaryjnych,
		2) igły metalowe do zastrzyków stosowane w lecznictwie, z wyłączeniem igieł weterynaryjnych,
		3) igły (z wyjątkiem metalowych igieł do zastrzyków lub zakładania szwów), z wyłączeniem igieł weterynaryjnych,
		4) przyrządy i aparatura do pomiaru ciśnienia krwi,
		5) aparatura do transfuzji
101	32.50.22.0	Sztuczne stawy; sprzęt i aparaty ortopedyczne; sztuczne zęby; wyroby protetyki dentystycznej; protezy pozostałych części ciała, gdzie indziej niesklasyfikowane, z wyłączeniem sztucznych zębów i protez dentystycznych
102	32.50.23.0	Części i akcesoria protez i przyrządów ortopedycznych
103	32.50.41.0	Soczewki kontaktowe; soczewki okularowe ze szkła i innych materiałów
104	bez względu na symbol PKWiU	Produkty uzdrowisk (bez napojów mineralnych) – wyłącznie:
		1) środki do kąpieli leczniczych: sól jodobromowa, szlam i ług,
		2) środki do okładów leczniczych, w tym kostki borowinowe,
		3) środki skoncentrowane do kuracji pitnej, w tym tabletki „ZUBER”
105	bez względu na symbol PKWiU	Wyroby medyczne, w rozumieniu ustawy o wyrobach medycznych dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inne niż wymienione w pozostałych pozycjach załącznika
106	bez względu na symbol	Publikacje w alfabecie Braille'a, jeżeli z uwagi na formę w całości przeznaczone są do użytku osób niewidomych i słabowidzących, oraz

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
	PKWiU	urządzenia do zapisywania i odczytywania tekstów w alfabecie Braille'a
107	bez względu na symbol PKWiU	Foteliki do przewozu dzieci w samochodach
		Wyroby sztuki ludowej oraz rękodzieła i rzemiosła ludowego i artystycznego, które posiadają atest Krajowej Komisji Artystycznej i Etnograficznej
108	13.92.13.0	Obrusy i serwety – wyłącznie bielizna stołowa haftowana z tkanin bawełnianych, z lnu, z pozostałych tkanin
109	13.92.16.0	Wyroby wyposażenia wnętrz, gdzie indziej niesklasyfikowane; zestawy tkanin i przędzy do wykonywania dywaników, gobelinów itp. – wyłącznie narzuty i kapy na łóżka
110	13.99.11.0	Tiule i pozostałe wyroby siatkowe, z wyłączeniem tkanin i dzianin; koronki w sztukach, w postaci taśm lub aplikacji – wyłącznie wyroby koronkowe (szydełkowe, klockowe, frywolitkowe, drutowe, igliczkowe)
111	14.13	Pozostała odzież wierzchnia – wyłącznie wyroby rękodzieła ludowego i artystycznego, odzieżowe, z wyjątkiem używanych wyrobów rękodzieła ludowego i artystycznego, odzieżowych
112	15.12.11.0	Wyroby rymarskie z dowolnego materiału przeznaczone dla zwierząt, z wyłączeniem biczy, szpicrut i lasek
113	16.24.12.0	Beczki i pozostałe wyroby bednarskie, z drewna – wyłącznie beczki i komplety beczkowe, z drewna: iglastego, liściastego
114	16.29.12.0	Przybory stołowe i kuchenne, z drewna – wyłącznie: deski, łyżki, łyżeczki, widelce, szczypce, wałki, tłuczki, pałki, pozostałe przybory stołowe i kuchenne
115	16.29.13.0	Intarsje i mozaiki, kasety i szkatułki na biżuterię lub sztuce i podobne artykuły, statuetki oraz pozostałe ozdoby, z drewna – wyłącznie galanteria dekoracyjna z drewna
116	16.29.14.0	Ramy do obrazów, fotografii, luster lub podobnych przedmiotów oraz pozostałe wyroby, z drewna – wyłącznie:
		1) wyroby do użytku domowego drewniane (szatkownice, maselnice, deseczki do papieru toaletowego, itp.)
		2) przybory i sprzęt do prania drewniany (tary, szczypce, itp.)
117	16.29.25.0	Wyroby ze słomy, esparto i pozostałych materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania; wyroby koszykarskie i wikliniarskie – wyłącznie:
		1) wyroby plecionkarsko-koszykarskie z rogożyny i wikliny,
		2) galanteria koszykarska z trzciny egzotycznej,
		3) wyroby koszykarskie i inne, z materiałów roślinnych, pozostałych, osobno niewymienione,
		4) łubianki, wyroby koszykarskie i inne z łuby
118	17.29.19.0	Papier do wyrobu papierosów, szpule, cewki, cewki przędzalnicze i podobne nośniki z masy papierniczej; papier i tektura filtracyjne;

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
		pozostałe artykuły z papieru i tektury, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie:
		1) wyroby plastyki zdobniczo-obrzędowej,
		2) wycinanki ludowe i artystyczne
119	22.29.29.0	Pozostałe wyroby z tworzyw sztucznych – wyłącznie wyroby plastyki zdobniczo-obrzędowej
120	23.41.12.0	Zastawy stołowe, naczynia kuchenne oraz pozostałe artykuły gospodarstwa domowego i toaletowe, z wyłączeniem z porcelany, również chińskiej – wyłącznie wyroby garncarskie użytkowo-dekoracyjne
121	23.41.13.0	Statuetki i pozostałe ceramiczne wyroby dekoracyjne – wyłącznie wyroby garncarskie użytkowo-dekoracyjne, rzeźby, płaskorzeźby
122	25.71.15.0	Szpady, szable, kordy, bagnety, lance oraz podobna broń i jej części – wyłącznie militaria
123	25.99.29.0	Pozostałe wyroby z metali nieszlachetnych, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie wyroby kowalstwa artystycznego
124	32.20.12.0	Pozostałe strunowe instrumenty muzyczne – wyłącznie smyczkowe
125	32.20.20.0	Części i akcesoria do instrumentów muzycznych
126	32.40.11.0	Lalki przedstawiające wyłącznie postacie ludzkie
127	32.99.51.0	Wyroby świąteczne, festiwalowe, karnawałowe lub inne służące rozrywce, włączając akcesoria do sztuk magicznych i żartów – wyłącznie: wyroby garncarskie użytkowo-dekoracyjne, wyroby plastyki zdobniczo-obrzędowej
128	32.99.59.0	Pozostałe różne wyroby, gdzie indziej niesklasyfikowane – wyłącznie: rzeźby, płaskorzeźby, wyroby plastyki zdobniczo-obrzędowej”,
		Towary przeznaczone na cele ochrony przeciwpożarowej
129		Sprzęt przewozowo-samochodowy:
		1) pożarnicze samochody specjalne i specjalistyczne
		(gaśnicze, rozpoznawcze, drabiny samochodowe,
		techniczne, chemiczne, ekologiczne, dźwigi i
		podnośniki, cysterny, sanitarki) oraz fabrycznie
		wykonane i oznakowane pojazdy straży pożarnej,
		2) sprzęt pływający, statki pożarnicze, łodzie, pontony
		i silniki oraz statki powietrzne dla ratownictwa i
		gaszenia pożarów.
130		Sprzęt łączności:
		1) radiotelefony różnych typów wraz z osprzętem,
		2) sprzęt łączności przewodowej,
		3) zestawy komputerowe z urządzeniami peryferyjnymi,
		oprogramowanie,

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
		4) urządzenia dyspozytorskie i aparaturowe,
		5) zestawy antenowe,
		6) sprzęt do radiowej łączności trunkingowej.
131		Materiały i środki wyposażenia specjalistycznego:
		1) sprzęt ochrony osobistej: kombinezony, kamizelki,
		pasy ratunkowe i okulary,
		2) aparaty oddechowe z maskami,
		3) sprzęt burzący: piły spalinowe i elektryczne,
		rozpieracze i poduszki hydrauliczne, młoty
		pneumatyczne, narzędzia hydrauliczne uniwersalne,
		siekierołomy,
		4) zapory pływające i sprzęt do likwidacji zagrożeń
		ekologicznych i chemicznych: pompy chemiczne do
		paliw, kwasów lub ługów, separatory i skimery
		olejowe wraz z oprzyrządowaniem,
		5) wykrywacze gazów, temperatury i bezruchu,
		radiometry, pirometry, kamery termowizyjne,
		6) urządzenia oddymiające i zadymiające,
		7) wytwornice, agregaty i generatory pianowe,
		8) prądownice strażackie, działka wodne i
		wodno-pianowe,
		9) podręczny sprzęt gaśniczy: gaśnice, agregaty
		gaśnicze, hydronetki, tłumnice, bosaki, szafki
		hydrantowe,
		10) węże pożarnicze (ssawne i tłoczne) oraz armatura
		wodna: łączniki, zbieracze, zasysacze, stojaki
		hydrantowe, rozdzielacze, zwijadła, zbiorniki wolno
		stojące,
		11) drabiny pożarnicze przenośne: przystawne, wysuwane i
		zestawiane,
		12) sprężarki, ładowarki i przetłaczarki do butli
		gazowych wysokociśnieniowych,
		13) sprzęt ratowniczy: aparaty, skokochrony, wory,
		rękawy, linki ratownicze, ratowniczy sprzęt
		wysokogórski i dla pływaczy,
		14) chemiczne środki gaśnicze, sorbenty, neutralizatory
		i odkażacze, środki zwilżające i modyfikujące,
		15) sprzęt kontrolno-pomiarowy stanowisk badawczych,

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
		16) pompy i autopompy pożarnicze,
		17) agregaty prądotwórcze i oświetleniowe oraz siłownie energetyczne,
		18) sprzęt i środki do uszczelniania i ograniczania przemieszczania się materiałów niebezpiecznych.
132		Wyposażenie zabezpieczające:
		1) pojazdy i samochody specjalistyczne: kasyna polowe, chłodnie, piece piekarskie polowe, urządzenia dezynfekcyjno-kąpielowe, łaźnie polowe, przyczepy, naczepy i kontenery pożarnicze wraz z wyposażeniem,
		2) polowe wyposażenie gastronomiczne: kuchnie polowe, termosy polowe, polowe podgrzewacze i rozdzielacze wody, namioty sypialne, techniczne i do kuchni polowych, kasyna polowe, garnki, menażki, niezbędniki,
		3) wyposażenie samochodów sanitarnych
133		Materiały pędne i smary:
		paliwa i smary z wyłączeniem wyrobów objętych podatkiem akcyzowym
134		Pozostałe towary:
		1) urządzenia szkolno-treningowe: trenażery, ścieżki biegowe, urządzenia wydolnościowe i do pomiaru masy ciała, drobny sprzęt sportowy oraz przeszkody i urządzenia torów ćwiczeń sportowo-pożarniczych,
		2) umundurowanie, odzież specjalna i ochronna, wyekwipowanie osobiste strażaka państwowej straży pożarnej według obowiązujących norm i wyposażenie specjalistyczne strażaka oraz odznaki, odznaczenia i dystynkcje,
		3) wyposażenie stacji diagnostycznych, stacji przeciwdymowych-przeciwgazowych, warsztatów łączności i ćwiczebnych komór gazowych,
		4) urządzenia sygnalizacyjno-ostrzegawcze do oznakowania pojazdów uprzywilejowanych w ruchu i terenów akcji ratowniczo-gaśniczych,
		5) podwozia oraz nadwozia samochodowe i przyczepy pod zabudowę na pojazdy dla straży pożarnej
Lp.	PKWiU 2008	Wykaz usług (grupa usług)

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
135	01.6	Usługi związane z rolnictwem oraz chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem usług weterynaryjnych, z wyłączeniem: usług podkuwania koni i prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich (PKWiU ex 01.62.10.0)
136	02.10.20.0	Usługi związane ze szkółkami leśnymi
137	02.40.10	Usługi związane z leśnictwem, z wyłączeniem: patrolowania lasów wykonywanego na zlecenie przez jednostki inne niż leśne (PKWiU ex 02.40.10.3) oraz doradztwa w zakresie zarządzania lasami
138	03.00.7	Usługi wspomagające rybactwo, z wyłączeniem usług związanych z rybołówstwem morskim (PKWiU ex 03.00.71.0)
139	10.39.14.0	Warzywa i owoce, krojone i zapakowane – wyłącznie: obieranie i cięcie warzyw, mieszanie świeżych sałat, pakowanie na rynek pierwotny
140	36.00.20.0	Usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych
141	36.00.30.0	Usługi związane z handlem wodą dostarczaną za pośrednictwem sieci wodociągowych
142	37	Usługi związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków
143	38.11.1	Usługi związane ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne nadających się do recyklingu
144	38.11.2	Usługi związane ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne nienadających się do recyklingu
145	38.11.6	Usługi związane z infrastrukturą przeznaczoną do przemieszczania odpadów innych niż niebezpieczne
146	38.12.1	Usługi związane ze zbieraniem odpadów niebezpiecznych
147	38.12.30.0	Usługi związane z infrastrukturą przeznaczoną do przemieszczania odpadów niebezpiecznych nadających się do recyklingu
148	38.21.10.0	Usługi związane z obróbką odpadów innych niż niebezpieczne w celu ich ostatecznego usunięcia
149	38.21.2	Usługi związane z usuwaniem odpadów innych niż niebezpieczne
150	38.22.19.0	Usługi związane z przetwarzaniem pozostałych odpadów niebezpiecznych
151	38.22.2	Usługi związane z unieszkodliwianiem odpadów promieniotwórczych i pozostałych odpadów niebezpiecznych, z wyłączeniem usług zagospodarowania odpadów promieniotwórczych (ponownego przetwarzania paliw i odpadów) (PKWiU ex 38.22.21.0)
152	39.00.1	Usługi związane z odkażaniem i czyszczeniem
153	39.00.2	Pozostałe usługi związane z rekultywacją oraz specjalistyczne usługi w zakresie kontroli zanieczyszczeń
154	49.10	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy
155	49.31	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
156	49.32	Usługi taksówek osobowych
157	49.39	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
158	50.10.1	Transport morski i przybrzeżny pasażerski, włączając żeglugę bliskiego zasięgu
159	50.30.1	Transport wodny śródlądowy pasażerski
160	50.30.20.0	Wynajem pasażerskich statków żeglugi śródlądowej z załogą
161	51.10.1	Transport lotniczy pasażerski – wyłącznie przewozy lotnicze rozkładowe pasażerskie i pozarozkładowe pasażerskie
162	51.10.20.0	Wynajem środków transportu lotniczego pasażerskiego, z załogą
163	55	Usługi związane z zakwaterowaniem”,
164	59.11.1	Usługi związane z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi – wyłącznie w zakresie produkcji programów telewizyjnych*)
165	59.14.10.0	Usługi związane z projekcją filmów*)
166	59.20.1	Usługi w zakresie nagrywania dźwięku i wydarzeń na żywo*)
167	59.20.2	Usługi związane z produkcją programów radiofonicznych*)
168	60	Usługi związane z nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych, inne niż określone w art. 43 ust. 1 pkt 34*)
169	61.10.5	Usługi radia i telewizji kablowej*)
170	61.20.50.0	Usługi udostępniania programów radiowych i telewizyjnych realizowane za pomocą sieci telekomunikacji ruchomej – wyłącznie usługi radia i telewizji kablowej*)
171	61.30.10.0	Usługi telekomunikacji satelitarnej, z wyłączeniem udostępniania programów radiowych i telewizyjnych za pośrednictwem satelity – wyłącznie usługi radia i telewizji kablowej*)
172	61.30.20.0	Usługi udostępniania programów radiowych i telewizyjnych za pomocą satelity – wyłącznie usługi radia i telewizji kablowej*)
173	75	Usługi weterynaryjne
174	81.29.12.0	Usługi zamykania śmieci i usuwania śniegu
175	81.29.13.0	Pozostałe usługi sanitarne
176	81.30.10.0	Usługi związane z zagospodarowaniem terenów zieleni
177	85.60.10.0	Usługi wspomagające edukację – wyłącznie usługi świadczone przez instytucje, których usługi w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej nie są zwolnione od podatku
178	91.01	Usługi bibliotek i archiwów – wyłącznie w zakresie wypożyczania wydawnictw wymienionych w pozycji 72-75
179	93.11.10.0	Usługi związane z działalnością obiektów sportowych
180	96.03	Usługi pogrzebowe i pokrewne, wraz z dostawą trumien, urn i utensyliów pogrzebowych dostarczanych wraz z trumną lub urną
181	bez względu na symbol PKWiU	Usługi twórców i artystów wykonawców w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wynagradzane w formie honorariów za przekazanie lub udzielenie licencji do praw autorskich lub praw do artystycznego wykonania

Lp.	PKWiU 2008	Towar (grupa towarów)
182	bez względu na symbol PKWiU	Usługi kulturalne i rozrywkowe – wyłącznie w zakresie wstępu:
		1) na widowiska artystyczne, włączając przedstawienia cyrkowe,
		2) do obiektów kulturalnych
183	bez względu na symbol PKWiU	Usługi związane z rozrywką i rekreacją – wyłącznie w zakresie wstępu do wesołych miasteczek, parków rozrywki, na dyskoteki, sale taneczne
184	bez względu na symbol PKWiU	Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury – wyłącznie w zakresie wstępu
185	bez względu na symbol PKWiU	Wstęp na imprezy sportowe
186	bez względu na symbol PKWiU	Pozostałe usługi związane z rekreacją – wyłącznie w zakresie wstępu
187	bez względu na symbol PKWiU	Usługi napraw i konserwacji wyrobów z pozycji 80, 93-96, 99, 101-103

* Nie dotyczy usług reklamowych i promocyjnych.

Objaśnienia:

1. Wykaz nie ma zastosowania dla zakresu sprzedaży towarów i usług zwolnionych od podatku lub opodatkowanych stawkami niższymi niż stawka, której dotyczy załącznik.
2. Usługi pasażerskiego transportu obejmują przewóz osób oraz ich podręcznego bagażu (zwierzęcia), za który nie jest pobierana dodatkowa opłata; przewożony pojazd podróznego nie jest traktowany jako podręczny bagaż.

STAWKA 5%

Poz.	Symbol PKWiU	Nazwa towaru (grupy towarów)
1	2	3
1	ex 01.1	Rośliny inne niż wieloletnie, z wyłączeniem:
		1) owsa (PKWiU 01.11.33.0),
		2) słomy i plew zbóż (PKWiU 01.11.50.0),
		3) nasion bawełny (PKWiU 01.11.84.0),
		4) nasion buraków cukrowych (PKWiU 01.13.72.0),
		5) trzciny cukrowej (PKWiU 01.14.10.0),
		6) tytoniu nieprzetworzonego (PKWiU 01.15.10.0),

Poz.	Symbol PKWiU	Nazwa towaru (grupy towarów)
1	2	3
		7) roślin włóknistych (PKWiU 01.16.1),
		8) pozostałych roślin innych niż wieloletnie (PKWiU 01.19)
2	ex 01.21.1	Winogrona, z wyłączeniem wina wyprodukowanego przez właściciela winnicy
3	01.24	Owoce ziarnkowe i pestkowe
4	ex 01.25.1	Jagody i owoce z rodzaju Vaccinium, z wyłączeniem owoców kiwi (PKWiU 01.25.11.0)
5	ex 01.25.20.0	Nasiona owoców, z wyłączeniem nasion chleba świętojańskiego innych niż niełuszczone, niekruszone ani niemielone
6	01.25.33.0	Orzechy laskowe
7	01.25.35.0	Orzechy włoskie
8	ex 01.25.90.0	Pozostałe owoce, gdzie indziej niesklasyfikowane, z wyłączeniem chleba świętojańskiego i jego nasion niełuszczonych, niekruszonych i niemielonych
9	ex 01.26	Owoce oleiste, z wyłączeniem orzechów kokosowych (PKWiU 01.26.20.0)
10	ex 01.28.12.0	Chili, papryka słodka i inne rośliny przyprawowe i aromatyczne z rodzaju Capsicum lub z rodzaju Pimenta, surowe, suszone, z wyłączeniem słodkiej papryki
11	ex 01.28.13.0	Gałka muszkatolowa, kwiat muszkatolowy i kardamon, surowe – wyłącznie gałka muszkatolowa i kwiat muszkatolowy
12	ex 01.28.14.0	Anyż, badian, kolendra, kmin, kminek, koper i jagody jałowca, surowe – wyłącznie kolendra, kmin i kminek
13	ex 01.28.19.0	Pozostałe nieprzetworzone rośliny przyprawowe i aromatyczne – wyłącznie: koperek (Anethum graveolens), majeranek, bylica-estragon, kapary, szafran, kurkuma, tymianek, curry i inne nieprzetworzone rośliny przyprawowe i aromatyczne, gdzie indziej niesklasyfikowane
14	ex 01.4	Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem:
		1) zwierząt żywych i ich nasienia,
		2) wełny strzyżonej, potnej z owiec i kóz, włączając wełnę praną z drugiej strzyży (PKWiU 01.45.30.0),
		3) jaj wylęgowych (PKWiU 01.47.23.0),
		4) kokonów jedwabników nadających się do motania (PKWiU 01.49.25.0),
		5) wosków owadzych i spermacetów, włączając rafinowane i barwione (PKWiU 01.49.26.0),
		6) embrionów zwierzęcych do celów reprodukcyjnych (PKWiU 01.49.27.0),
		7) produktów zwierzęcych niejadalnych, gdzie indziej niesklasyfikowanych (PKWiU 01.49.28.0),
		8) skór futerkowych surowych oraz skór i skórek surowych, gdzie indziej

Poz.	Symbol PKWiU	Nazwa towaru (grupy towarów)
1	2	3
		niesklasyfikowanych (PKWiU 01.49.3)
15	ex 02.30.40.0	Dziko rosące jadalne produkty leśne – wyłącznie leśne grzyby, jagody i orzechy
16	ex 3	Ryby i pozostałe produkty rybactwa; usługi wspomagające rybactwo, z wyłączeniem:
		1) pereł nieobrobionych (PKWiU 03.00.5),
		2) ryb żywych ozdobnych (PKWiU 03.00.11.0),
		3) pozostałych produktów połowów (PKWiU 03.00.6)
17	ex 10.1	Mięso i wyroby z mięsa, zakonserwowane, z wyłączeniem:
		1) tłuszczów technicznych,
		2) produktów ubocznych garbarń,
		3) skór i skórek, niejadalnych,
		4) piór, puchu, pierza i skórek ptaków,
		5) wełny szarpanej
18	ex 10.20	Ryby, skorupiaki i mięczaki, przetworzone i zakonserwowane, z wyłączeniem mąki, mączek i granulek z ryb, skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych, niejadalnych (PKWiU 10.20.41.0)
19	ex 10.3	Owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane – wyłącznie:
		1) ziemniaki zamrożone (PKWiU 10.31.11.0),
		2) soki z owoców i warzyw (PKWiU 10.32),
		3) warzywa zamrożone (PKWiU 10.39.11.0),
		4) owoce i orzechy zamrożone, gotowane lub nie, z wyłączeniem orzechów (ex 10.39.21.0)
20	ex 10.4	Oleje i tłuszcze zwierzęce i roślinne – wyłącznie jadalne
21	ex 10.5	Wyroby mleczarskie, z wyłączeniem kazeiny do produkcji regenerowanych włókien tekstylnych oraz kazeiny do stosowania w przemyśle innym niż produkujący żywność, pasze lub w przemyśle włókienniczym (PKWiU ex 10.51.53.0)
22	ex 10.61	Produkty przemiału zbóż, z wyłączeniem śruty
23	10.71.11.0	Pieczywo świeże, którego data minimalnej trwałości, oznaczona zgodnie z odrębnymi przepisami nie przekracza 14 dni, a w przypadku oznaczania tych towarów zgodnie z odrębnymi przepisami wyłącznie terminem przydatności do spożycia, termin ten również nie przekracza 14 dni
24	ex 10.72.11.0	Pieczywo chrupkie, suchary, sucharki, pieczywo tostowe i podobne wyroby – wyłącznie pieczywo chrupkie oraz tosty z chleba i podobne tosty
25	ex 10.72.19.0	Pozostałe piekarskie i ciastkarskie wyroby suche lub konserwowane – wyłącznie chleb przaśny (maca) i bułka tarta
26	10.73.11.0	Makarony, pierogi, kluski i podobne wyroby mączne
27	10.73.12.0	Kuskus

Poz.	Symbol PKWiU	Nazwa towaru (grupy towarów)
1	2	3
28	ex 10.85.1	Gotowe posiłki i dania, z wyłączeniem produktów o zawartości alkoholu powyżej 1,2 %
29	10.89.12.0	Jaja bez skorupki oraz żółtka jaj, świeże lub zakonserwowane; jaja w skorupkach, zakonserwowane lub ugotowane; albumina jaja
30	ex 10.89.15.0	Soki i ekstrakty roślinne; substancje pektynowe; środki zagęszczające i żelujące – wyłącznie substancje pektynowe, pektyniany i pektyny, służy i zagęszczacze pochodzące z produktów roślinnych, w tym modyfikowane
31	ex 11.07.19.0	Pozostałe napoje bezalkoholowe – wyłącznie napoje owocowe, napoje owocowo-warzywne, nektary, napoje warzywne oraz napoje bezalkoholowe zawierające tłuszcz mlekowy
32	ex 58.11.1	Książki drukowane – wyłącznie książki (oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN), mapy – wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem ulotek; wydawnictwa w alfabecie Braille'a
33		Książki wydawane na dyskach, taśmach i innych nośnikach oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN
34		Czasopisma specjalistyczne
35	59.20.31.0	Nuty w formie drukowanej

Objaśnienia:

- 1) ex – dotyczy tylko danego wyrobu z danego grupowania.
- 2) Wykaz nie ma zastosowania dla zakresu sprzedaży towarów zwolnionych od podatku lub opodatkowanych stawką 0 %

STAWKA ZW

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
	(...)	
7	transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące walut, banknotów i monet używanych jako prawny środek płatniczy, z wyłączeniem banknotów i monet będących przedmiotami kolekcjonerskimi, za które uważa się monety ze złota, srebra lub innego metalu oraz banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy lub które mają wartość numizmatyczną	Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do: 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu;

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
		2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu.
17	usługi pocztowe oraz dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną – realizowane przez operatora obowiązującego do świadczenia powszechnych usług pocztowych	
18	usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, wykonywane przez zakłady opieki zdrowotnej	Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli: 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
19	usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, świadczone przez: a) lekarzy i lekarzy dentyków, b) pielęgniarki i położne, c) osoby wykonujące inne zawody medyczne, o których mowa w art. 18d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.[2]), d) psychologów;	
20	usługi transportu sanitarnego	
21	usługi świadczone przez niezależne grupy osób, na rzecz swoich członków, których działalność jest zwolniona od podatku lub w zakresie której członkowie ci nie są uznawani za podatników, w celu świadczenia swoim członkom usług bezpośrednio niezbędnych do wykonywania tej działalności zwolnionej	

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
	lub wyłączonej od podatku, w przypadku gdy grupy te ograniczają się do żądania od swoich członków zwrotu kosztów do wysokości kwoty indywidualnego udziału przypadającego na każdego z nich w ogólnych wydatkach tych grup, poniesionych we wspólnym interesie, jeżeli zwolnienie nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji;	
22	<p>usługi pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz usługi określone w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną, na rzecz beneficjenta tej pomocy, wykonywane przez:</p> <p>a) regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,</p> <p>b) wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę:</p> <ul style="list-style-type: none"> – domy pomocy społecznej prowadzone przez podmioty posiadające zezwolenie wojewody, – placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, <p>c) placówki specjalistycznego poradnictwa,</p> <p>d) inne niż wymienione w lit. a–c placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku na podstawie zezwolenia wojewody, wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę;</p> <p>e) specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.</p>	<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
23	usługi opieki nad osobami niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi lub osobami w podeszłym wieku, świadczone w miejscu ich zamieszkania przez podmioty inne niż wymienione w pkt 22, oraz dostawę towarów ściśle z	<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli:</p>

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
	tymi usługami związaną;	1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
24	usługi w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą oraz dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną, wykonywane: a) w formach i na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej oraz w przepisach o systemie oświaty, b) przez podmioty sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do 3 lat;	Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli: 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
25	usługi w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych;	
26	usługi świadczone przez: a) jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, w zakresie kształcenia i wychowania, b) uczelnie, jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz jednostki badawczo-rozwojowe, w zakresie kształcenia na poziomie wyższym – oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane;	Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli: 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
27	usługi prywatnego nauczania na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym i wyższym, świadczone przez nauczycieli;	

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
28	usługi nauczania języków obcych oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, inne niż wymienione w pkt 26, pkt 27 i pkt 29;	Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli: 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
29	usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego inne niż wymienione w pkt 26: a) prowadzone w formach i na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach, lub b) świadczone przez podmioty, które uzyskały akredytację w rozumieniu przepisów o systemie oświaty – wyłącznie w zakresie usług objętych akredytacją, lub c) finansowane w całości ze środków publicznych - oraz świadczenie usług i dostawę towarów ściśle z tymi usługami związane;	Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli: 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia
30	usługi zakwaterowania: a) w bursach i internatach świadczone na rzecz uczniów i wychowanków szkół prowadzących te bursy i internaty, b) w domach studenckich świadczone na rzecz studentów i doktorantów uczelni prowadzących te domy studenckie, c) świadczone na rzecz uczniów i wychowanków lub studentów i doktorantów przez podmioty inne niż wymienione w lit. a i b, pod warunkiem że szkoły lub uczelnie mają z tymi podmiotami zawarte umowy dotyczące zakwaterowania swoich uczniów i wychowanków lub studentów i doktorantów;	

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
31	<p>usługi oraz dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną, realizowane przez:</p> <p>a) kościoły i związki wyznaniowe, o których mowa w przepisach o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przepisach o stosunku Państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych,</p> <p>b) organizacje powołane do realizacji celów o charakterze politycznym, związkowym, patriotycznym, filozoficznym, filantropijnym lub obywatelskim</p> <p>– w zakresie interesu zbiorowego swoich członków, wykonywane na rzecz ich członków w zamian za składki, których wysokość i zasady ustalania wynikają z przepisów statutowych tych podmiotów, pod warunkiem że podmioty te nie są nastawione na osiąganie zysków, jeżeli zwolnienie nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji;</p>	<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli:</p> <p>1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub</p> <p>2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 31, 32 i 33 lit. a, stosuje się, pod warunkiem że podmioty wykonujące czynności, o których mowa w tych przepisach, nie osiągają w sposób systematyczny zysków z tej działalności, a w przypadku ich osiągnięcia są one przeznaczane w całości na kontynuację lub doskonalenie świadczonych usług</p>
32	<p>usługi ściśle związane ze sportem lub wychowaniem fizycznym świadczone przez kluby sportowe, związki sportowe oraz związki stowarzyszeń i innych osób prawnych, których celem statutowym jest działalność na rzecz rozwoju i upowszechniania sportu, pod warunkiem że:</p> <p>a) są one konieczne do organizowania i uprawiania sportu lub organizowania wychowania fizycznego i uczestniczenia w nim,</p> <p>b) świadczący te usługi nie są nastawieni na osiąganie zysków,</p> <p>c) są one świadczone na rzecz osób uprawiających sport lub uczestniczących w wychowaniu fizycznym</p> <p>– z wyłączeniem usług związanych z działalnością marketingową oraz reklamowo-promocyjną, wstępu na imprezy sportowe, usług odpłatnego</p>	<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli:</p> <p>1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub</p> <p>2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 31, 32 i 33 lit. a, stosuje się, pod warunkiem że podmioty wykonujące czynności, o których mowa w tych przepisach, nie osiągają w sposób</p>

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
	<p>prowadzenia statków przeznaczonych do uprawiania sportu i rekreacji, usług odpłatnego zakwaterowania związanych ze sportem lub wychowaniem fizycznym oraz usług wynajmu sprzętu sportowego i obiektów sportowych za odpłatnością;</p>	<p>systematyczny zysków z tej działalności, a w przypadku ich osiągnięcia są one przeznaczane w całości na kontynuację lub doskonalenie świadczonych usług</p>
33	<p>usługi kulturalne świadczone przez: a) podmioty prawa publicznego lub inne podmioty uznane na podstawie odrębnych przepisów za instytucje o charakterze kulturalnym lub wpisane do rejestru instytucji kultury, prowadzonego przez organizatora będącego podmiotem tworzącym instytucje kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, oraz dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną, b) indywidualnych twórców i artystów wykonawców, w rozumieniu przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wynagradzane w formie honorariów, w tym za przekazanie lub udzielenie licencji do praw autorskich lub praw do artystycznego wykonania utworów;</p>	<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a, nie mają zastosowania do dostawy towarów lub świadczenia usług ściśle związanych z usługami podstawowymi, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nie są one niezbędne do wykonania usługi podstawowej, zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 18, 22–24, 26, 28, 29, 31, 32 i 33 lit. a lub 2) ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu przez podatnika, przez konkurencyjne wykonywanie tych czynności w stosunku do podatników niekorzystających z takiego zwolnienia <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 31, 32 i 33 lit. a, stosuje się, pod warunkiem że podmioty wykonujące czynności, o których mowa w tych przepisach, nie osiągają w sposób systematyczny zysków z tej działalności, a w przypadku ich osiągnięcia są one przeznaczane w całości na kontynuację lub doskonalenie świadczonych usług</p> <p>Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 33, nie ma zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usług związanych z filmami i nagraniami na wszelkich nośnikach; 2) wstępu: <ol style="list-style-type: none"> a) na spektakle, koncerty, przedstawienia i imprezy w zakresie twórczości i wykonawstwa artystycznego i literackiego, b) do wesołych miasteczek, parków rozrywki, cyrków, dyskotek, sal balowych, c) do parków rekreacyjnych, na plaże i do innych miejsc o charakterze

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
		kulturalnym, 3) wstępu oraz wypożyczenia wydawnictw w zakresie usług świadczonych przez biblioteki, archiwa, muzea i innych usług związanych z kulturą; 4) usług związanych z produkcją filmów i nagrań na wszelkich nośnikach; 5) działalności agencji informacyjnych; 6) usług wydawniczych; 7) usług radia i telewizji, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 34; 8) usług ochrony praw.
34	usługi związane z realizacją zadań radiofonii i telewizji świadczone przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji, z wyłączeniem: a) usług związanych z filmami i nagraniami na wszelkich nośnikach, b) usług w zakresie produkcji filmów reklamowych i promocyjnych, c) usług reklamowych i promocyjnych, d) działalności agencji informacyjnych;	
35	zapewnienie personelu przez kościoły i związki wyznaniowe, o których mowa w pkt 31 lit. a, lub instytucje filozoficzne dla działalności, o której mowa w pkt 18, 22, 24, 26 i 28–30, w celu zapewnienia opieki duchowej;	
36	usługi w zakresie wynajmowania lub wydzierżawiania nieruchomości o charakterze mieszkalnym lub części nieruchomości, na własny rachunek, wyłącznie na cele mieszkaniowe;	Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 36, nie ma zastosowania do usług wymienionych w poz. 163 załącznika nr 3 do ustawy
37	usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji;	Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia nie stosuje się do świadczenia usług stanowiących element usług pośrednictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 37–41.

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
		<p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu; 2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu.
38	<p>usługi udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych, a także zarządzanie kredytami lub pożyczkami pieniężnymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;</p>	<p>Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia nie stosuje się do świadczenia usług stanowiących element usług pośrednictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 37–41.</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu; 2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu.
39	<p>usługi w zakresie udzielania poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług, a także zarządzanie gwarancjami kredytowymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę;</p>	<p>Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia nie stosuje się do świadczenia usług stanowiących element usług pośrednictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 37–41.</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu; 2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu.

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
40	usługi w zakresie depozytów środków pieniężnych, prowadzenia rachunków pieniężnych, wszelkiego rodzaju transakcji płatniczych, przekazów i transferów pieniężnych, długów, czeków i weksli oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług;	<p>Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia nie stosuje się do świadczenia usług stanowiących element usług pośrednictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 37–41.</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu; 2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu.
41	usługi, których przedmiotem są instrumenty finansowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.[3]), z wyłączeniem przechowywania tych instrumentów i zarządzania nimi, oraz usługi pośrednictwa w tym zakresie.”;	<p>Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41. Zwolnienia nie stosuje się do świadczenia usług stanowiących element usług pośrednictwa, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 37–41.</p> <p>Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, 12 i 37–41 oraz w ust. 13, nie mają zastosowania do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czynności ściągania długów, w tym factoringu; 2) usług doradztwa; 3) usług w zakresie leasingu. <p>Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 41, nie ma zastosowania do usług dotyczących praw i udziałów odzwierciedlających:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tytuł prawny do towarów; 2) tytuł własności nieruchomości; 3) prawa rzeczowe dające ich

Art.43 ust.1 pkt:	Opis usługi zwolnionej z VAT	Dodatkowe uwagi
		posiadaczowi prawo do korzystania z nieruchomości; 4) udziały i inne tytuły prawne dające ich posiadaczowi prawne lub faktyczne prawo własności lub posiadania nieruchomości lub jej części; 5) prawa majątkowe, których instrumentami bazowymi są towary, mierniki i limity wielkości produkcji oraz uprawnienia do emisji zanieczyszczeń, i które mogą być zrealizowane poprzez dostawę towarów lub świadczenie usług innych niż zwolnione z podatku;